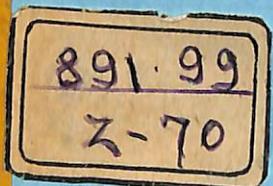

12 289

1926

Հայոց ազգական բառեր

ՎՐՈՒԹԻ ՈՐՄՉԴԱՆԱՅ
ԲՈՒԹԱՍՏԱՆԱՑՆ

18

ՀԱԼԵՊ

ՏՊԱԳՐԵԱԼ Ի ՏՊԱՐԱՆ «ԳՈԼԵՃ»

1926

91.99

3-70

291.69
Հ-70

ՎՐԱԻՐԻ ՈՐՄԶԴՆԱՆԱՅ
ԲՈՒՐԱՍԱՆԱՑՆ

Գ Ի Ր Ք Ա Ռ Ա Զ Ի Ն

Ը Զ Բ Ա Ր Գ Ա Խ Ա Ճ գրախտի զբոսանս և զվաստակ բազմագր-
ւարճ,
իւ անդ ուրեմն ի յեղեմ ըսկըզբնամարգն զբոսանէր,
Մինչեւ մահուն անդր ի ներքըս սողոսկեալ օձակերպիկ,
Բավաստակն՝ յոր ըսփոփումս արդ ի մահացուի է պարապել,
Առից ի նուռագ։ Խակուհիդ Փլորա, ե՛կ այսր, առ իս մատիր,
Որ չեւ մարը ըգծնելասէր գութ ի ծաղկունս արկանէիր,
Զերփնունակ զարմից նոցին ուսո ինձ օ՞ն զանաշանակս,
Ո՞չ անսերմն, ո՞յց ամանոր ի սերմանէ առեալ սերունդ.
Ո՞ր խւրաքանչիւրցն հոգ և գարման պատկանաւոր,
10 Զինչ սլնունդ, ո՞ր ի նոցունց հիւր լնդ երկնաւ մե-

[բով բնակեալ
Յետ տարագիր ի հայրեննեացըն սահելոյ հասարակաց։

Ո՞չք ի ձմէրոցըս զըրգասունք ո՞յչք քամահօղք սառաման-
[իւաց։

Եւ իբր աբուեստ քոյրօրէն զբախտից ի զարդ օգնէ բնու-

[թեան,

Ը զ կ որուսեալ նախատըպին նորաստեղծել զադօտ պատկեր։
Զայսոսիկ ինձ մի առ մի լիք նախամայրըդ թելապիր,
Զի զու բնաւից ես հւմուտ աստուածուսոյց մըշակուհիդ։
Շուրջ մեղուք անուշահոտ հիւթոցն ի ծուծ կան անձկաւէտք
նըկարէն ճախրէ թեսովքն ըզմնք թիթեռըն շուրջ ի թիռ,
կուռ ի լուր ըզմայլական կայ օրիորդ ծաղկատարփիկ,

(151)

2003

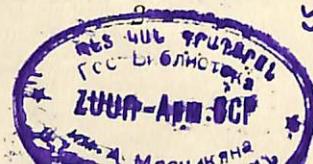
Անզըստին յաշնայնոյն մինչ ակաղձւո՞ն կըթովք ըգուայլ
չըքէ եկնամոլ ճըռընչածայն անուոցն ի զիլ,
Մինչ ասոյգ պարէ մանկտի կարմիր ոստամբ ի հւնձանին,
Եւ փըրփրաղէզ ի բաժակ պլզպլ ջակէ հոյզ ծաղկահամ,
Դու զքամածոյ չանչն ի յանկեան ուրեք մէթերըս բացօթ-
եագ,
խառն ի խուռն ընդ աղբըզբուկըս վառեկի գե՛զ առ ի փուտ.
Չաւել շե՛զջաբար անդր ըգգեզին տերեւակոյտ,
Զանտառաց երբեմն կարդ և հովանի գալարագեղ,
ՅՇ ի բըքայոյզ արդ ի հողմաց զիակնացեալ անսօսաւիւն
Զըմերունք քեզ զայն երբեակ ՚ի թօնընկէցս ողողեսցեն,
Եւ սպիտակ լզնովաւ հալեալ լուծցի ձեան կերպարան.
Երըր ա փուտ ի յլնդերսըն խաղայցեն մաշարական,
Երկմատնի զայն զեր ի վայր լստէպ շըրջեալ խարխարեսցէ,
Մինչեւ ծակուոյ նըքուրի տեղի տացէ զուղձ մանրամազ:
Զայսլիսի մատաղատունկք ախորժեն բոյծ ծաղկունք
յանունդ

Քըրքիր և փըխրան՝ յոր հեշտ ի ներքըս զեռայցեն
Նըրբաթելք արմատոցըն ծաւալեալ չուրջ համասփիւռ,
Եւ ողոյք զեղիս անձրեւաց քամեալ ի խորս անդր անարդել՝
40 Մի՛ գտակոփսըն փափկիկըս խոնաւուտք վլնասեսցեն,
Այս և գըրգասուն բարուց նոցին է սնունդ ի ճահ,
Իրը կաթըն մանկըսւոյ և զիւրահալ պատկանեալ ջամբ.
Եւ ոչ թանձրահող նոցին ի գէպ պատահէ արտ,
Պարարտ ի կոշկոս և պարարակ յաղը անդէոյ,
Յոր հաստաջով բանջարոց սեռք և ծառոց բարգաւաճեն:
Զայսպիսի նոցին կանուխ ամբարեսչիր ախորժ պարէն,
Այն ինչ անդր ի ռառողառնչ եղեկեալ ի սիւրքպարնանաբեր,

Մինչ գուռս ի սայր կոր յօտոցին քըշտէ մըշակ ի յայգեռ-
[տան]
եւ ծիծառն ըզկողերց կախէ զձագուցըն զորորան,
50 Քսկըսիր ըզծաղկանց տալ ի յաւանդ ըզսկըմանիս .
Թող լուսնին ուռաճալիր լուսափայլել կարակնաձե ,
եւ ապա սերմանեա . յուռթի ծնանին ի լուսնակի :
Ախորժ ի ճաշակ բազմաճճոյն է հատ փափկիկ ,
Մի զնոսին առ ի ծնունդ գեանալիքտի ՚ի յարտորէս ,
Այլ յազկըը խեցելէն կամ ի գոզեալ արկցես սղոյի
Ուր մի հեշտեաւ կարիցեն խառնափենուր սողալ զեռունք .
Եւ շլդ բազմաճիդ ած ըզնոքիմք պատըսպարան ,
Զի մի՛ սիներիմք ըզզոյշ կատուոյն բբեցեն թաթուլք :
Գարնայնի վաստակ մեծ , գարնայնի հոդ ըզզուշուլիւան .
60 Անտի բոլոր ամարայնոյ պատրաստի յոյս բուրաստանին .
Գարնայնի մոլախոտ մոլի ընդ արտ ծաղկաբուսիկ ,
Ի տղայաբոյս հասակի հեղձուցանել զարմ և զաւակ :
Դու անխոնն ծ կարնայնի ա'րկ քաղահան ըզժանտ ի բաց ,
Մինչ չե զըժուսարմատ տիրեալ ճիտին և սերմնարկեալ ,
Ո՞հ , գարնայնի զըժուսարմարտ բնդ անիծիցն է պատե-

Հոյլի հոյլ մանիշակ և ոսկեզօծ փըթթէր նարգէս
երկիր ինքնայորդոր չելի յանէծըս դատապարտ .
Երջեալ մերոյ եղեռան ըգկարգ էիցըս համայնից ,
70 Որոմն ընդ ցորենոյ տիրապետեաց ընդ անդաստան ,
Փոխանակեալ ընդ ծաղկան զաղձն և եղիճ դաժանաբոյս ,
Եւ համայն ուրեք տատասկ , համայն ուրեք քըստմի զրծ-
ինի :

Անքոյթ ի հինգ աստի ըզբոյն պատրաստեսջիր
Բուսական ձագուցն ի թռւխս, թէ զութ ի քեզ է ընդ նոսին :
Է և այլ սխերիմ նոցին սասխ խրզընջունի .
Մատնէ սպիտակ չաւիղ ի լորձն յարածվեալ քեզ զորչ
Հինյին .

39954-67

Անդէն / գարանի կպատենակէնն հար ջախջախեա .
 կամ կազ քաջ յարեածայլս յառպատակէլ յելուկակէն
 Հաս ի գրայ . ախորժէ ի ցօղալից ճեմէլ ի բոյս :
 Իսկ Շնչւրմանէն իցէ ոգել ինձ աստ ի ճահ .
 Ժիրտժ , լ գընայ լնդ արտ և լնդ պարտէլ սեաւ ասպա-
 ժիրտժ , լ գընայ լնդ արտ և լնդ պարտէլ սեաւ ասպա-
 լուկա ,
 Բկխաւ արծիս ըուսակաց գեռաբռւսիկըս ճարակէլ ,
 Եւ հանձար նախահոգակ , ո՞հ , չարաշար ի կիր արկեալ ,
 Բոյս մէշակին աւարելով ագակ զօշաքաղ :
 Գու ըստ ոյն մէրջնասութու ի լոռաւէտ կոճեղ մայրւոյ
 Ի կուսուն դարանեալ կամ ի խոսուչ կեղեւոյ
 Եւ կամ ի փուտ ոփուոյ ի փոր՝ ա՛ծ ի ծաղկոց քոյին գա-
 լութ .
 Խանձ մարտի լնդ անհանգէտ անկեալ լնդ գունդն հւսկա-
 յակօր ,
 Ընկձի եղեռնաւորն ի Տիտանանցն եղեալ նըկուն :
 Կամ ի բոյն նոցին հաս լնդ արահետըն հետեեալ ,
 90 Ընդ որ զամբարսըն կրեն լընոււ զանյաց լշաեմարտնս ,
 Եւ անդր ի ներքըս յործնեռանդըն լից հեղեղ սատակչա-
 կան :
 Բեր ինձ արդ և զդառնաշունչ պատմէլ զեղեսն հիւսիսակաց :
 Գահավէժ ի սիսկեան գագաթանէ անկեալ ի ծով ,
 Յաճախ ի յանգունդըս գեղեխն լնկլոյզ մըրբիկ ,
 Բեկտեալ կայմից և թիոց զընան լնդ ծուփըս նըշմարանք ,
 Կամ լնդ ժայռըս սաստկակոծ ըգլասատափայտըն խորտակ-
 յաց :
 Մըրբիկ յահեղ մըոքնչիւն և լնդ անտառըս մոլեղնի .
 Զաղիսեալ մայրից անդ կոճեղք վըկայք յաւերժք տրծանա-
 յամենայն ինչ տապալէ բարի հիւսիսոյ բըրդեալ զայբոյթ .
 100 Մանաւանդ մինչ զումարէ զորոտընդոստ լնդ իւր
 կարկուտ ,

Հարկանէ անողոք ըկծաղկաւէտ նա կբուրաստան ,
 Բզվարգ ծիրաններփեան առ ծիւնաթոյր չուշան ծաղկին ,
 Եւ հյակինթ կապուտակ և լընարդէս խարտիշագեղ
 Խանն ի խուռն ի յերկիր երփնանըկար արկեալ տապաս :
 Յանկապատ ըզծաղկոց քոյին մըշակդ յապահովեա ,
 Բարձր ի մարզէ ժանտ հիւսիսոյ լնդէմ հինին արկեալ
 լպատնէշ ,
 Զի մի՛ զաղիողորմն ածցէ ստուերեալ քեզ ի տեսիլ
 Բոյմանկըտոյն ի դոյժ Հուամայ ի զիրկւս մարցըն կոտորած :
 0դնէ և ծառատունկ չուրջանակի պատըսպարան
 110 Նոճից և սարդէնեաց զարշաւանին բեկաննել թափ .
 Բրպէս զունդ շըրջապահ , յորժամ խորանս ահեղ ճամբար
 Յարձակավայրս հարկանէ չուրջ ի հինից կասկածաւոր :
 Երանի՛ ում ոչ հընչէ այլ հոզմածայն ի ծաղկոցի ,
 Բայց մեղմոյ օղոյ հազիւ ծայրից նոճեաց տատանելով :
 Այսպիսի եղեմականն էր ապահով , ո՞վ նախամայր ,
 Ուր ի հեղիկ սոսաւին ծանեար ըզգնացս աստուածամեմ ,
 Մինչ գեռ Եւր և խորշակ յեւ ոլեան այրս ամբափակեալ ,
 Զե լնդ ծով և լնդ ցամաք փոթորկէին մըրերկայոյզք ,
 Բե՛ր ըզբաշխըս բուսակացն լնձիւղելոց արդ ուսուցից ,
 120 Ի՛բ ըզգուշեալ ըդտընկախիտ սերմանս ի ճահ է բա-
 յանիլ
 Թո՞ղ զերրորդն ի խանձարուրս անդ արձակել զոյլ տերեկի .
 Եւ ապա , ո՞հ , քեզ լիկուրգեանն աստ և եթ յուշ լիցի
 հրաման ,
 Զաղկաղկս ի մանկըտոյն յանգութ ի մահ զատապարտէ :
 Դու զազագունս ի նորածին սերմանց անտիա՛րկ յարեւէ ,
 հոկ զառոյզա՛ ի խոնարհել արփոյն ի մայր իւր ի թաւալ .
 Կամ շայեկանք մինչ լնդ եթեր անձրեայոյզ կախին ամ-
 լպաւոր ,
 Ա՛ծ յածուս բուրաստանիդ , մի՛ զմիջաւուրի , մի՛ իսկ այ-
 լպուն ,

Անգէն / ուարանի պատեհակնն հար ջախջախեա .
Կամ կաղ քաջ յարեածալը յասպատակել յելուկակին
Համ ի պ'րայ . ախորժէ ի ցօղալից ճեմել ի բոյս :
Իսկ Շնչ Ենմը ըջմանէն իցէ ոգել ինձ աստ ի ճահ .
Ժիրտութ գլնայ Ենդ արտ և լնդ պարտէզ սեաւ ասպա-
Ժիրտութ գլնայ Ենդ արտ և լնդ պարտէզ սեաւ ասպա-
[տակ],
Բզիսաւ արծիս ըուսակաց գեռաբռւսիկըս ճարակել ,
Եւ հանձար նախահոգակ , ո՞հ , չարաչար ի կիր արկեալ ,
Բոյս մշշակին աւարելով ազգ զօշաքաղ :
Դու ըստ ոյն մէրջնառիւծու ի լոռաւէտ կոճել մայրոյ
Ի կուտուն դարանեալ կամ ի խոռոչը կեղեւոյ
Եւ կամ ի փուտ ոփւոյ ի փոր՝ ա՛ծ ի ծաղկոց քոյին դա-
[կութ].
Խանձ մարտի լնդ անհանգէտ անկեալ լնդ գունդն հլսկա-
[յակօթ],
Ընկնի եղեռնաւորն ի Տիտանանցն եղեալ նըկուն :
Կամ ի բոյն նոցին հաս լնդ արահետլն հետեեալ ,
90 Ընդ որ զամբարսըն կրբեն լընուլ գանյագ լշտեմարանս ,
Եւ անդր ի ներքըս յործնեռանդըն լի՛ց հեղեղ սատակչա-
[կան]:
Բեր ինձ արդ և զգառնաշունչ պատմել զեղեռն հիւսիսակաց :
Գահավէժ ի ոխպեան գազաթանէ անկեալ ի ծով ,
Յաճախ ի յանդունդըս զեղեին լնկոյզ մըրրիկ ,
Բեկտեալ կայմից և թիոց զընան լնդ ծուփըս նըշմարանք ,
Կամ լնդ ժայռըս սաստկակոծ ըզլաստափայտըն խորտակ-
[եաց]:
Մըրրիկ յահեղ մըռընչիւն և լնդ անտառըս մոլեզնի .
Զաղիսեալ մայրից անդ կոճեղք վըկայք յաւերժք արձանա-
[նան]:
Զամենայն ինչ տապալէ բարկ հիւսիսոյ բըրդեալ դայրոյթ .
100 Մանաւանդ մինչ զումարէ զորոաընդոստ լնդ իւր
[կարկուտ],

Հարկանէ անողոք բկ ծաղկաւէտ նա կբուրաստան ,
Բզվարդ ծիրաներփեան առ ծիւնաթոյր շուշան ծաղկին ,
Եւ զյակինթ կապուտակ և լընարդէս խարտիշապեղ
Խանձ ի խոռոչն ի յերկիր երփնանըկար արկեալ տապաստ :
Յանկապատ ըզծաղկոց քոյին մըշակդ յապահովեա ,
Բարձր ի մարզէ ժանտ հիւսիսոյ լնդգէմ հինին արկեալ
[պատնէշ],
Զի մի՛ զաղիողորմն ածցէ ստուերեալ քեզ ի տեսիլ
Բոմանկլսուոյն ի գոյժ Հաւմայ ի զիրկլս մարցեն կոտորած :
0զնէ և ծառատունի շուրջանակի պատլսպարան
110 Նոճից և սարդենեաց զարշաւանին բեկանել թափ .
Բրաբէս զունդ շըրջապահ , յորժամ խորանս ահեղ ճամբար
Յարձակավայրս հարկանէ շուրջ ի հինից կասկածաւոր :
Երանի՛ ում ոչ հընչէ այլ հոզմածայն ի ծաղկոցի ,
Բայց մեղմոյ օզոյ հազիւ ծայրից նոճեաց տատանելով :
Այսպիսի եղեմականն էր ապահով , ո՞վ նախամայր ,
Ուր ի հեղիկ սոսաւին ծանեար ըզգնացս սատուածամեմ ,
Մինչ գեռ եւր և խորչակ յեւոլեան այրս ամբափակեալ ,
Զե լնդ ծով և լնդ ցամաք փոթորկէին մըրլրկայոյզք ,
Բեր ըզբաշխլս բուսակացն լնձիւղելոց արդ ուսուցից ,
120 Ի՛բբ ըզգուշեաւ ըզտընկախիտ սերմանս ի ճահ է բա-
[ժանել]
Թո՛ղ զերրորդն ի խանձարուրս անդ արձակել գոյզ տերեւիկ .
Եւ ապա , ո՞հ , քեզ լիկուրդեանս աստ ևեթ յուշ լիցի
[հրաման] ,
Զաղկաղկս ի մանկլստոյն յանդութ ի մահ զատապարտել :
Դու զազազունս ի նորածին սերմանց անտիա՛րկ յարեւէ ,
Իսկ զառոյզպա՝ ի խոնարհել արփւոյն ի մայր իւր ի թաւալ ,
Կամ շայեկանք մինչ լնդ եթեր անձրեայոյզ կախին ամ-
[պառաք],
Ա՛ծ յածուս բուրաստանիդ , մի՛ զմիջաւուրբ , մի՛ իսկ այ-
[զուն],

Զի մի՛ չե՞ ի նոր կայսըն կայկայեալ ի ծուծ հիւթոց,
ի շողիցն արփենից տոչորեսցին գիւրաթառամք:
130 Մանրածօվ ըւնոգօք ած էնդ փողրակ նըրբացընցուղ.
Այս և զարգուն հասակին ի ճահ բուսոց է ոռողումն,
Անձկալեացն անձրեոյ ախորժելի ածեալ պատիք:
Մի՛, մինչ արեւն բոյ ակէզ տուլնջենային բորբոքէ հրատ,
Արբուցաներ ըգբուսակ. զի վրիպազութ խարշէ զնա սէր.
Ծնդ երեկո առոգեա. երեկորին առողջ է ումպ,
Մինչ տեղի տայ արեգակլն չաճէցուն ձլգտեալ ըստուերս,
ի տօթոյն կովանալ և յլ զկանալ չուրցլն ցերեակ:
Է՛ մլշակ անկարեկիր՝ որ չձեռատունկլն թառամեալ
Թողուլլքանէ ծարաւահիւծ ցըգազորդայն,
140 Մանաւանդ ուր ագահւն լրկինք ըկչազլն զովարար.
Հազիւ հեքն ըզգագաթն իւր խոնարհեալ առնու ի վիր,
Հուազ ընդ հուազ զհետ արբմանն հասեալ եռանդն արփիա-
[հրատ,
Ծլծէ սպառէ զըստածիչ նըւազելոյն ըզհիւթն ի բաց:
Ոչ ալլազգ ըզգառինը գիւցիկս հովիւ օտար
ի մարցն ի ստենէ քլցեալ մոցէ չե կշտապինդ.
Մի՛ ի վարձկան թերահոգ ըկձեռատունկ քո լըքաներ,
ինքնին յանձանձեա՛, ինքնի ծաղկունս ա'րկ զութ և խնամ.
Հալեսցին աչկունքդ ի բոյս, աղէտաք ի սիրտ քո յուզեսցին
Ոչ այնպէս մանկտի ի խնամս հայրենականս հրճուեալ
[լրերկիր],
Որոքս տունկք՝ ըզգայունք զոդցես ձեռինըն տէրունի:
Տու՛ր բուսկանն յուշիկ ըմպել, և կազզուրել ըզգայկն իբուն,
Այլ մի՛ զմատազատունկլն ծայրայել ողողաներ.
Անզոյ իսկ եղեան ածին կարի խոնաւայոյզք:
Օշարակ զարգացելոցն ի տիս մատո՛ շուրջ բաժակեալ,
Զանդեալ ընդ ալիս ըզգագափուտ կորիկ արջառոյ:
Զասպիսի մատըսուակէ սնունդ բանջարոցըն պարտիզպան,
Եղան ի ձեռին կացեալ բոկիկ ի զլուխ առուի,

Եւ ոտամբն ընդ կորի յուղարկելով վիժակ դոնդող:
Ի սոյն ի յումպ նարընջենի ախորժ ի ծուծ հիւթեան մեղուաց
160 Ծաղկեալ անուշահոտ, շիկակարմիր պըճնի ի միրգ.
Սյսպիսի արփումն ի ճահ և ծաղկաւէտ թըփաստանին:
Մյն ինչ արեն ընդ կարձին ճապուռա ի բաց արփաթեեալ,
Մեկնեա կդեռաբուսիկ լնձիւզն առ մօրլն բողբոջեալ,
կամ ծիլս ի յոսոց, ամուլ թէ մայրն իցէ, հատեալ
ի նոր աշնայնի ածս ի յածուս տընկապորժեա՛.
Տաշտաթաղ յարո՛ գաւակ աղեղնաձեւ գրճեալ ուղէշ,
կամ ի տոհմիկ մօրէ ճիղ յանտոհմ ի բուն կեցո պատկին.
Կամ պըտուկ տերեոյ ընդ միզն ի բաց զե՛րծ ի յոսոց,
կեղե ընդ կեղե յեռեալ յանբնիկ կոզր ի համբոյը,
170 Հըրճուի անարդ թըփիկն յանկարծ յօտար ծաղիկ գե-
[ղաղարդեալ,
Եւ յարմատս առեալ ձըզիկն եղանի մայր գեղածազիկ:
Այսանակ աճէ խնամեալ և սերանայ եղբեանի,
Հընդիկ ի բնէ ստեղնեալ թըփիկ, և ընդ երկին մեր ըն-
[գելեալ.
Ենմատոյց ի ճըճուոյ և հիւրամերժ բամից թըռչնոց,
Դառնատերեն ի ճաշակ ընդգէմ հինից պատըսպարեալ.
Ճօճէ ճեղենակ սազարթագեղ կողերցն ի ծայր,
Կապուտակ ընդ կարմիր խառնեալ երանդ ակնախըտիդ,
իբր յայն՝ յոր երգունէ ըզծիր երկնի զիշերավար
Մանաւանդ զոր Պարսք ի զարդ յըզեն մերոց բուրաստա-
[նաց,
180 Զոյր ցըմեծ հեռաստան ածեն զեփիւռք բուրումն
[անոյշ:
Ի նոյն երանդ կարմրորակ փըթթէ զեղծի յարաթըփիկ,
Փոխանակ փափուկ մըրգաց ծածկեն ծաղկունք խաւ ի
[խաւոյք
Համակ զուղէչսըն նըրբենիս՝ չե տերեեալ կանանչազեղ:
Հանդսյն և նըռնենի ծառոց արքայն ծիրանազեաց,

Բարդ ի բարդ փոխան պըտքոց բերէ ծաղիկ յոստ սաւուր-
[թուն.]

Յամը երկաքանչիւր քան զհամագգիւն մըրդարերս,
Այլ յուշիկ ի յերկունս գեղեցկագոյնք ծաղկաւետեալ
իսկ ոլէանդր ծառաձե ամբառնայ թուփ գեղագիտակ,
Յաւերծ սաղարթագեղ՝ զոր ոչ աշուն բւքայորոր
190 Կապտէ ի զարդուէ, և ոչ արաց ցւրտասառոյց.
Ի վարդագեղ փունչը ծաղկանց զամանն ի բուն ըւար-
[ճացեալ,

Ցորափեթիթ լնդ լրկնաւ՝ ուր ձըմեան ոչ ալեորի:
Սուսւել զոյր ցանկալի զըախտից ի զարդ զայելութեան,
Թէ ոչ ժանտ շընչը սըզոխ, թէ ոչ զըմնիկ սը փուէր ծըմակ.
Խամրին ի հովանուջըն մանրատունկ ծիւրեալ բուսակք:
Սալրասուր յար ի ձեռին յօտոց՝ քըշտեա կոստո ի խոնարհ,
Բարձրաբերձք աճումն առեալ զարդ քեզ ի թախչ յօրինես-
[ցեն,

Սրկեալ յեղերըս ծաղկոցիդ անվըգենակ ըստուերս ի բաց:
Սյսպիսիս հիւրոցն ի դէմս ածէ կըզգեակն երանաւէտ,
200 Զոր թանան Հանդրին ծոցոյ շուրջ ի պարոյր ալիք
[ձանծաղ.

Ուր մեկուսի ի դղորդմանց օթէ յաւերծ խաղաղութիւն,
Սիրածայն սարեկին մընչեալ և թէ երգ հեծութեան:
Անդր հալածականք Հայոց մեծաց բնակեն Մուսայք.
Մանրանըկար ինքն ըզպատկեր քոյին բերէ, ո՛ Հայաստան.
Անդ հրեշտակ քո հոլաթե լոկըզգեկաււն սաւառնեալ,
Պահպանէ թեապարփակ զաւանդըս հարց քոց ցանկալիս,
Ոչ ի նանիր վեհ որերոյն մարզըրատիպ հեղեալ քըրտունք
Եւ ճըունչիւն մամլոյ յաւերծ նօթճէ նոցա անմահութիւն,
Ոչ ես ահիւ ամենածախ ժամանակին սարսել ժանեաց:
210 Բարբառ յոր նախ զըախտին այերց ետուն հովիտք
[քո արձականգ,
ի նախատիպն իւր ի գեղ պանծայ պահեալ անդ անսըրխեղ

Անդ ուսուցին ինձ Մուսայք առնուլ ի նոյն երգս ի մըրմունք,
Եւ զըսպաս եւեթ նոցին տարփից ծաղկանց գերագասել.
Այլ ըզկոնչեալս ի վարժից նոքին ի՝ զրախտ ըստէպ ծայ-
[նեալ,

Անդ ի բարըս բուսակաց ետուն լինել ինձ խելամուտ:
Բայց ոչորիք գեղածաղիկք համայն և չնորհս ունին օկտից.
Կէսք անդէոյ ի ճարակ մատուցանեն տերեւակոյտ,
Այլք ի խարտէշ զասր ի յերանգ ուսուցանեն կիղծաւորել,
Ասադ ի զաւ ճընճըզի ոմն ընծայէ ի յարմատոյ,

220 Եւ ի տարր այրեցագործ հրազէն ճայթմանց տան
[այլք ածուխ.

Նաղկակալ հիւսեն սակառըս բոլորից ուղէչք ճապուկք,
Բոլորեքեան ի զարնայնի ծաղկազարդեն ըզբուրաստան.
Մանաւանդ գընդածաղիկըն զարգարեալ ձիւնատեսիւ,
Կանխափեթիթ լնդ Խոյիւ գեռ թօթափեալ ըզգիւն ի բաց.

Մի՛ զմըրտենին իսկ լըուեցից զանուշահոտ և յարազուարճ,
Հաճոյ Սատրդկան պայծառերանգ ծաղկաւետեալ:
Մի՛ և թըփիկըն կիտրոնիկ լիցի յինէն անյիշատակ.

Նրբաստեղն ըզնովաւ աճումնածիգ ծորեն կողերք,
Անփառունակ ի ծաղկէ՝ այլ կըրկնակի յաղթող բուրմամբք,
230 Սաղարթուցըն խընկենեաց զիւրեացն լնդ հոտ ծաղ-

[կին խառնեալ:

Մըրսէ ըզգիրգըն սարսուռ, գէ՛զ առ արմամբն աղբեակոյտ.
Կիգու Սկընդին ըզնա բոց, զու ստէպ արբումն ի գիւր.

Մըրսո ի շուք զայն ծաղկոցիգ, սընո ի գեզ քեզ ի զըմի:
Եւ զարփինայց տարփաւոր ըզքաղցրահոտ սընո զյասմիկ,
Ճապուկ ի ճիղըս ծաղկաւէտ ածել ախորժ քեզ հովանեակ.
Յողունք ազգատոհմին են երփնատիպ սեռք զանազան.
Բընիկն ի ճահ ձողաբարձ բուրեան սպիտակն ընդ գեղձա-

[նիկ
Քաղմաշըռայ՛լ ուոքն ի զարնան յատեալ ի սայր սուր յօ-
[տոցի.

Իբերունին կարմրանիւ զոր իբերեան տածեն ալիք,
 240 Պարսիկն, Սրաբ, Աւորիկ, Հընդիկն ի ծիւ լայնաւ-
 եւ որք այլք ի տարակոյս մարզից նշգգեհք առ մեզ օթեաւ,
 Յարկածածուկք պահպանին զբժոխըմբերք սառամանեաց-
 Ալլ հանգունակ բոլորից հոգ գարմանոյ և սերենգեան,
 Բոլորից թերթք հոտեան խառնեն օճառ իւղեփեցիկ:
 Յարկածածուկ և հոպոպ Սրուսեկի սիրէ ձմեռել,
 Գանգրածե փունջը ձաղկանց ծօճեալ ըղնուրբ ուսոցն ի
 Իւղաթուրմ վարսիցն ի հոտ տիթոնուհեոյ բուրեալ հարսին:
 Զի՞նչ և ըգեկն յաւելից, անուածաղկելու գեղահրաշ.
 Օսմանիկն զանկայուն ի քեզ դիտէ զբախտին անիւ,
 250 Այլ ևս բեկոս ի քեզ տուռունս և քըստմափուշ
 Որովք հարսինն ի հրաւէր եղբօրորդեակն էջ ի պարտէզ,
 Կարմիր և սպիտակ ներկեալ յարեան իւր ի բոսոր.
 Նա զդոսին տըպաւորեաց ի քեզ սիրոյն առհաւատչեայ:
 Սովին մըշակդ ի ծաղկոցի զալարագեղ զործեա վըրան.
 Հըլու և զորմըս պրճնէ, ժուժկալէ խիստ սառամանեաց:
 Այլ ըղնըժգեհըն սերունդ, զոր ընդգիմոտն լըդէ ա շխարհ,
 Եւ զոր ալիք ամազոնեան գետոյն ներկեն ի նիշ արեան,
 Փափկասուն կա՛լ ի ձմերան ի լոյս թափանց լնդ ապակի
 Նոյնգունակ և վարդենի սերեալ, լզնոյն հայցէ և խնամ.
 260 Եւ ոչ նախանձ ի Պեստոն բերէ աշուն լնդ գարնայնոյ,
 Այսպէս երկաբեր ի վարդենիքըն մըշակեալ:
 Դու զճետ տոհմիկ ած ի ծաղկոց քոյին ի թերթըս բարդ ի
 Եւ յեց ի նեցուկ կացո ի զարդ ի կիցս ուղեաց,
 Կամ ա՛րկ ի կարգ գեղեցկաշար ձողաբարձիկ ի սարփի-
 Քեզ ապրիէլ ծիրանազգեաց արքայակերպանդ ձեմ տոեալ,
 Նայս.

-10-

Գերունակ զարմից ծաղկանց բուրեոցէ հոտ անմահութեան
 Այն ինչ զուշակ գարնայնոյ ալեւորիկ ծաղկէ նըշին,
 Արձակին կանաչաղուարձ ծիւք ի նոսս, պըտկեն կոկոնք.
 Երկունք երկարատե ըզգեղ ծաղկին ածեն ի փթիթ,
 270 ծիգն յողնատաժան և հօթներեակք խնդրին երրեակ
 Ի հիւսլս թերթիցն և ի տոզորըս կարմրափայլ:
 Նոյն և ի ծնունդս անդէոց եղեալ ի լնէ դաշն անցեղլի,
 Վազ մըրգուզք ի նոցունց զերկունըս մարցըն լուծանեն.
 Ոչ այլազգ և ծաղկանց հեշտածին պարզք ճահաւորեալ,
 Երիկեան պըտկեալ բոլորա վաղ ի սերկեան զան ի պար-
 լուած.
 Կաստակ և ժամանակ ըզհրաշակերտս ածին ի լոյս,
 Տակաւ ի բաց այնուհետեւ քօղն ամփոփեալ կանաչաղեղ,
 Տակաւ ծաղկանն հոլանեալ գան ծընգասուէր դէմքն յերեւան:
 Ոչ յԱստըզկանըն տարփենոյ թերթքն ի բոսոր արեան
 280 Ի զուը զըրոյցք զիւցազնեայք պաճուճազարդ վիպա-
 սանեն.
 Այլ ընդ քեզ, ո՛վնախամայր, ի պատկառանս համակեցան,
 Կանխիկ քան ըզփուշ առեալ զերանգ ամօթագեղ
 Բնդ խաբս օձապատի՛ր յոր գըթեցեր մայրըդ գլորեալ.
 Սրուսեակն ըզնոքօք այզուն արտասուէ շաղ,
 Իբր ըզկարմիր այտիւքդ յեռբալ մարզըրտագեղ ցօղս ար-
 լատուաց:
 Նորանշոյլ արփենուոյն ցայտեալ ապա ցոլք ի նոսխն,
 Բուրէ անուշահոտ զեփիւո ի վայրըս հեռաստան,
 Հրաւիրակ օրփորդին յօրինելոյ փունջ և պըսակ,
 Կամ տաճարին Տեառն ի դրանդիս մանեկաձե կախել
 290 Կամ սըրբոյ սեղանոյն ածել ի նուէր զայն և ի զարդ:
 Փող հարէք, յարեթոստեանք, տօնախըմբել ըզկարդավառ
 0-ն զըսկիզբնինձ զտօնին վիպեայ, Մուսայդ ասքանազեան,

-11-

իւ նաւասարդ գարնայնոյն նախնին կոչումն առեալ ամիսը
կաստափայտին, յոր ծովածուփի յայս աշխարհի ապաւինեալ՝
Տիպի յաւէրժ յիշատակ զըստորոտովք Մասեաց ծերոյն
Զարդարէր ամի ամի, վառ ի գոհար առեալ վարդից:
Պար բանովաւ յօրինէին գըստերք չըքնազք Այրարատայ,
Ասկեփայլ գանգուրք վարսից զուսովք նոցին գեղածըփեալ
Նոցին ի նուազըս բամբռանց մանկտին քաջազըն զուգակ-

300 Յօլ ըզլաստիւն ուրուատիպ, յօլ զիրերօք սըսկեալ
Եւ ծերունեացըն ճառ արկեալ՝ թոռանցն ըզվէպսըն պատ-
մէին,

Իրր երկնից բացեալ սահանք, ծածկեալ երկրի հեղեղասասա,
Շունչ յերեսաց երկրէ լեալ ըսպառըսպուռ համայնաջինջ.
Եւ երկրորդ հայր աշխարհի ի' բըր պահեալ անդ կենդանի,
Եւ համայնից ընդ նըմին ըլնչաւորաց զարմ և զաւակ
Ի գլուխ ալեւորին հիւրընկալեալ Այրարատայ.
Եեկիցս անդուստ աղաւնին ի' բըր արձակեալ դէտ ի ստորեւ
Եւ անդէն ըլզաբերին գարձ յերկրորդումն աւետաւոր:

Զայսոսիկ ծերունեացն Ընդ մեծ աղետն վիպելով,
310 Եւ զապրելոցն էջս ի յերկրի ի վերըստին անմարդա-

Հա՛պա ի ճախր ընդ եթեր ըզվարուժանս արձակէին:
Այլ աւա՛զ, դարք մոռացկոտ ըզկիթերեանն առին ի վրէտ
Յալեաց ի վեր երեեալ, և ծիւնափայլ զոյգս աղաւնոյ
Նըմա ի կառսըն կոնքեղեայս օդաթըռոփչըս լլծեցին,
Վարդիւք ըզնա շուրջ վառեալ, վարդս ի բագին նորին ծօնւ-

Դու ապա մոլորելոցն ի գրահեղեղ պաշտամունս Հայր,
Դու ըզվարդենիսն Այրարատայ սըրբեցեր Տեառն անդրէն ի
Քզճաճանչ ի նոս զթաբօրական յեռեալ լուսոյն:

Փող հարէք, աղքանազեանք, տօնախըմբել ըզ Վարդավառ.
325 Վարդըս քաղեցէք, և վարդաստանըս տընկեցէք.
Յաւելից և գերինունակ ազգըս նոցին ոգել ձեզ օ՛ն.
Եյեւգանեանի գեղազուարճ մօտիկի բլուրըս վարդաստան,
Բոլորից բազմերամ ազգատոհմին սեռից դադար.
Երկերիւրինմա ձաղկեն ազգք վարդենեան զարմանազանք,
Յոգունք կարմրերփրան, և կարմերփնեացն իսկ ազգք յո-

լ գունք,

Որ հրաշէկ, որ բոսոր, որ ծիրանի ձանձախարիթ.
Հզվարդամատն անշալուսոյն կէսք ըստեղանցըն զեփն
լառեալ

Էզկուսազեղ այլք զալտից բերեն գերանգ պատկառանաց,
Է որ գրակից սպիտակին ի գոյն առոյգ հարեալ մարմնոյ,
330 Հսկլիզբն աստիճանաց բազմաճամուկըն նարօտի՛
Զոր անդանօր յօրինեն հիւսեալ կարմըոյն զանազանակք:
Կէսք քըրքմատեսիկք խարտիչազեղք և գեղձանիկք,
Այլք ըսպիտակ կաթնաթոյը, և այլք պայծառ ձիւնատեսիլ,
Ի նիշ կարմիր այլք նըկարէն իբր ի յոսկի զրագոնատիկոն.
Յօղալիցք մարզըրտայես փայլեն բընաւք ի ցոլ արբւոյն:
Են որ պարզք, են որ ի թերթըս հարիւրեակ խաւ ի խաւոյք.
Սյն որ ընդ ծիւ շաքարաբուղի խառնէ բուրեան քաղց-

լ բաւենի:

Այն զոր յզէ Դամասկոս ի հանդերցանս իւղեփեցաց:
Գեղեցկագոյն ի նոսա նազի բնութիւն ի գարնայնի,
340 Այլ են անդանօր և յարազուարճք մըշտափըթիթք.
Անդ և օտար արփից տարփող ձաղկէնըդեհ զարմվարդեն-

լ եաց.

Տեսի ըզբնաւ անդ ցեղակարք ազգատոհմին համախմբել,
Միայն ալեւորիկըն պակասէր անդ վարդենի,
Որ ի հովիտըս Բըզնունեաց սըփոէ բուրումն ամբըսական
Եւ ոյր ի յօնս Ծաղկէոյ բուրեն տերեւք իսկ քաղցրահոտ.
Եւ այն որ հազրէվարդ ի նոյնքանեաց թերթից ձայնեալ:

Քաղցր աստանօր է ինձ հիւսել քեզ զբառւատիս, ով

[վարդենի]

Դու բուրըից գոս սիրելի սըրտից ի վեր քան ըւրբնաւ։
Ար փրթթին ի բուրաստանըս սեռք ծաղկանց չըքնաղագեղք.
350 Այլ հրաւէր արդնոքա առ իս կարգան, ճեպէ զիս հարկ։
Աննախանձ, ո՞վ ծաղկունք, տու՛ք զրշոյին ձերում տեղի։
Զի ի խնամըս նորին ցայս վայր բգձէնջ տաղքս յամեցին։
Խնամեայ շշուշան յետ վարդենւոյ զանմեղութեան մըշակդ

[ըզտիպ]

Թագուհի ծաղկանց վարդ, այլ թագաւոր նոցին շուշան։
Թան դամենայն խառնըս խընկոյ բուրէ նոցայն քաղցր ընդ

[իրեարս։

Առոյգք ընդ պառաւանց յաջորդեսցին ըստէպ կոճղէզք։
Մեկնեա ի մարցն ըզմանկըտին տածել ուրոյն տոհմին ի յոյս։
Զերեամ վաստակեալք տեղի դըստերցըն տացին մարք։
Դու ի վարսից արմատոց սըրբեալ կանխիկ զարտն ի նըքոյր,
360 Դոյզն ինչ անդր յաւել զառամ ապաւախիկ արջառենի։
Հատընտիրս ի նոցունց ապա ցըրիւ ա՛րի անդր ի կարդ։
Կուսին ի մուտս աստեղատան այսպէս կոճղէզքըն փայփայ-

[եալ։

Զուարթածաղիկ ի գարնան յառնեն կանգնին բարձր ի ցու։
[զուն,

Շուրջ ի խոնարհ ծաղկանց ի հոյլս արքայակերպ շարժեալ

[ըզյօնս։

Այսպիսի էր բուրաստան, ուր ստէպ հարսինն անարատի
իջանէր եղբօրորդեակն հոգուել ի հոյլս շուշանաց։

Իբր աստանօր լըռել կարեմ ծիրաներփեանդ և զքեզ շու-

[շան,

Հիւր ի յօտար երկնէ առ մեզ եկեալ չըքնաղըդ ամարիլիս։
Նաժիշտք զառաջաւորք պար ի ծաղկոցս ըզքե առնուն,

[սամ։

Այն որ ի տիպ խըստորոյ անփառունակ արկեալ յերկիր,
Բերէ բուրեան շուշանիկ՝ առեալ կոչումն ամբրոսական։
Եւ այն որ Սիբրատարփ ձայնեալ ի վանդ տէնկաբանին,
Զոր հըբոււանդանըն բարեյոյս լըզէ ծաղիկ հովանածե։
Այն որ գթազփ արքունոյ բերէ լըձեւ և զորջորջումն,
Ար ճեղենակ ամերիկեան ի հերապանձ ծոպիցն ոգեալ։
Եւ զի՞ մի մի զարքայազին թուիցեմ զարմին գեղ և զա-

[նոււանս,

Արք երփն ի զոյն իբր ասդէգործ յեսեալ կիտուած ի գի-

[պակի,
Ծաղկեն մանրերամ ի բուրաստանս ամարիլեակք։

380 Սակաւ բնաւից ախործ է ումագ, վնասէ բնաւից արտ

[իսոնաւուտ։

Աւազախառն և փափուկ պատրաստեա զայն բարձր ի յեր-

[կրէ,
Ուստի հեշտեաւ աւելորդքըն քամիցին հիւթք ի խոնարհ։

Կամ ի թազարս ըզնոսին աներկեւան տընկագործեա,

Դիւրագերծս ի սպառնալեաց սառամանուտ ձըմերայնոյ։

Իսկ բացօթեազք ի ցըրտոյ պատրսպարին ջերմահովիտ,

Համասփիւռ ածեալ կածուով յարդ ի զոմոյ թուրմ ի յազ-

[բիս։
Ոչ այլազք և այլոց կոճղիզաց սեռք հայցին խընամ։

Մանաւանդ յակինթ բուրեան, ըբքնաղ երբեմըն պատան-

[իտկ։
Որի Միհր և ի Զեփիւռ նախանձընդգէմ արկեալ տարփանս,

390 Սրդ համանուն փլթթէ ծաղիկ երփն ի պէսպէս առեալ

[երանգ։
Մերթ կապուտակ, մերթ կարմիր, է զի սպիտակ և գեղձա-

Զարոց զարմ ապնիւ յըղեն մեզ բատաւիկք ոսկեգիսակք։

Աստեղախուռն ի մի փունջ գըթթինազարդ բոյլ շուշանաց՝

Եւ նարգէս խարսիշագեղ, այն որ ի ծիւ բարձրայօնակ

Հակեալ ըզգլուխ իւր սիրատարփ՝ գեռ նըկատէ զինքն ի
[յալիս,

Դեռ նուաղի՝ ի դեղին գէմքն ի թալուկ զունազեղեալ։
Եւ կակաջ բազմաճամուկ ի տիպ բոցոյ վըսեմարերձ,
Զոր ալիք ոլորտապտոյտըն Մէանդրեայ առողանեն,
Ի զունակը բլուրազգի թերթիցն ի յերփըն գեղգեղեալ.

400 Հարիւրեակք հընգերը փլթթեն նորին ազգք արուա-
[յիկք]

Կիպրականըն վարդածե վառեալ ի գոյն ծիրանազեղ,
Եւ հրանունկ և անեմոն ի նուրբ ի ստեղն յարածօճեալք։
Զորոց գիտել թէ զնարօտ ոք կերանգոցըն կամիցի,
Նոյն խընդրեացէ ի միտ առնուլ քանիք ընդ գաշտ այրա-

[բատեան
ի ճեմ ոտին գարնայնոյ ծիծաղախիտ փլթթեն ծաղկունք,
Եւ քանիք յարտեանունը Ծաղկէոյ բուրմունք խառնեալ

Հանդէպ միջօրէի կալ արփամերձ առ որմով վայր.
Եւ իրբեւ այն ինչ յակընթեայք ի յայգեստանս եփին ողկւյզք

Դու ձեռն ի զործ յայնժամ արա և զկոնդղէզս արկ ընդ հողով,
410 Ազգ ինքնին իսկ քեզ առնեն՝ ծի՛լս արծակել ահա

[ըսկըսեալ,
Սյսքան սէր ի նոսա, այսքան տարփանք բունեալ ծաղկին,
Այլ կանխեսջիր քան զաղերս, ծիւրէ անձուկ և ըսնոսին
Որպէս ի սիրտ պատանւոյ զութ աննըւէր բոցածաւալ։

Հընգից մատանց չափ ի միջի իւրաքանչիւրցըն թո՛ղ սահ-

իբր ուլունք ի ճատրակի հանգէտ կայիւք արկեալ ի չար,
Չե մատուցեալ ախոյենացն ի ստուերակերպ անդրի ճակատ,
Մանծաղ ըզնոքոք ի չափ ափոյ ա՛ծ հող ի սիփւու.

Ժիրաժիր ըզգարնայնոյն առնուն անդէն երկնել ըզշուք,
Քաղցր է նոցա առ ի մունդ ևեթ սազմին ծըծել ըզհիւթ։

420 Ամանոր բերեալ ծաղիկ, ոչ ևս է փոյթ կեալ մարցն ի
[հոդ

Հազիւ զոէդ կանաչազարդ ըզհետ ծաղկին ի բացընկէցք,
Հրաւէր այլոց տան բուսակաց ծաղիկ ի կայս անդր յաջոր-
[գեալ։

Այն ինչ ամառն յորդաբորբ ըզխոնաւուտ վարէ զգարուն,
Եւ երկուորեակք եթերաճեմք ըզհետ յըլոյն հասանեն զան,
Հա՛ն ըզնոսա ի յերկրէ ընդ նորածին սերեալ մանկտին,
Այլ մի՛ զմատազատունկս յայնժամ ի մարցըն բաժաներ.
Ի կիրկսըն մայլենիս աներկեւանք կան պահպանին։

Բզմանըրեամ կոնդիզաց մինչ չե ըզխնամս ածեալ յամբոկ,
Յիշեցից և ըզքըրքում, մի և սոխիկն այն խոտեսցի,
430 Զոյր կիլիկեանըն կորիկոն սընուցանէ ընտիր գըրու։
Ի ծաղիկ անուշաբոյր ոսկեփայլիկ և ոսկեհեր.

Այն որ յոգունց ընծայէ ծաղկանց ի փառըս զիւրն երանգ,
Եւ զառազատ արշալուսոյն ի չէկ գունակ իւր երգունեալ։
Բարձրակող եղեկին փոքու ծաղկանն առ ի խընդիր
Կոհակակոծ ընդ արկածըս խիզախէ զիմազրաւեալ.

Նոյն երբեմն ի մայրեւէտըն տարագէմ ի կիբանան,
Տիւրացի շզարչից ի ներկ գառնայր նովաւ գայր ակաղձուն։
Կաճղէզ բարերար որ Ասկլեպեայ հոյզ ախտաբոյժ,
Սիրարիկ կոնոց համեմ, գեղ մեցամէս ուտճաց վանիչ,

440 Եւ անուշից խընկոց բուրումըն պատրաստէ եփեցական։
Դիւրազոյն հոգ խընամոյ հայցեն կոնդէղք վարազատակ,
Վէենք ի վեհից արմատոց հըսկայազինք բուսեալ ծաղկունք։
Բողկածե տակ առեալ հողախըշտիկ գան ի սերունդ։

Կէսք ընդ երկրաւ ախորժեն կալ մինչ ի բողբոջն անդրէ-
[նածին,

Որպէս հիւրիկըն լիւրիկեան և մատուտակ ախտահալած.
Այլք ըզըլմէռն ի բուն հրաժեշտ տան ի յերկրէ երկակեն-
[ցաղք.

Բայց բոլորից ոխերիմք են ձըմերունք խոնաւայոյզք։
Չե բըքայոյզ այծեղջերն ըզշուք ի բաց կապտեալ ծառոց,

Մինչ ահիւ սառամանուտ կարածմերան խոյս տան յերկրէ,

450 Կամ առ սեամըս գարնայնոյ յորժամ ի յեղկ օդոց
[հրաւեր
Ծարաւելք անդրէն հիւթոյ հառաջեն յելս ի ձմերոցէ,
իբր որթ զիեցիկ ի ծուծ ըստեանցըն մայրենի,
կամ ընչուզ ի զոմոյ զիմեալ ի մարգ առ ի ճարտկ,
Յարո ժառանգ ազգատոհմին ի յարմատոյ ճետ հարապատ,
իսկ յեղյեւուկ սերմանց սերունդ բերէ դունակլս գեղագան
Մանաւանդ ուր երփներանգք գան ի համբոյր միմեանց
[ծաղլունք.

Այլ յամր ի տիս ժամանէ ի յերկրորդումն ի կութս այգեաց
Զե տալեայ ի հակոտնեայց հիւրնկալեալ զզորգինայս,
Ոչ այսպէս ճոխաճեմի զրախտըս մեր սիրայր աշուն,
460 Եւ ոչ ի հուսկ ծայր սահմանաց ձլմերայնոյ տիրա-
[պետեալ.

Նա զյունազան զերփներանգ տոհմին զըրոհ վըսեմալզարմ
Ած սերեցոյց, նախանձելի ամարայնոյ զաշուն գործեալ:
Ամբառնայ հասակազեղ թըփիկ տըկար յեց ի նեցուկ,
Եւ համակ զարդարեալ ի բարդ ի բարդ ծաղկին ի հոյլ,
Յօրինէ մանրանցկար անտառախիտըս ծաղկեղէն.
Քաղցը է ճեմել ընդ ուղի գեղաշխակ ցանկեալ նովաւ,
Քաղցը է զընին երկուստեք յերփն երանդոց նոցա զմայլէլ:
Ի կապուտակ եթերին աստեղք ի մի փայլեն ի գոյն,
Սոքա աստեղածե ի բիւր ազգի ազգի երանգ.

470 Ոչ զաստեղաց և ոչ ըզբոյլս զորպինայց ածել ի թիւ,
Հզնոցայն աստեղագէտ, ըզսայց կարող լեալ տընկարաշխ:
Անկարօտ տաժանաւոր ոռողանաց բարգաւաճէն,
Նա աւանիկ զարուն թօնուտ զործէ ժողխեալի նոսա փուտ:
Աստի զգուշացեալ մի՛ յոյժ յարեկ վըստահանար,
Ահեկանըն ճահազոյն նոցին է յելս ի ձմերոցէ.
Յայնժամ հա՛ն, յայնժամի շար ա՛րկ ըզնոսա գեղեցկակարգ:
Իսկ մինչ մատաղքն ընձիւք ի վեր գան լըրթատիպ կա-
[նաչացեալ,

Դէտ ի հինից կա՛ց ըզգոյլ՝ զի մի՛ խունջայլ զազրաթորմի
Մի մըրջիմն եղեանազործ բզիսաւարծին կըրծեալ խամրէն.
480 Բոլոր յոյս աշնայնոյն ի սկզբնաբոյս հոգ հասակին
Մընայ ակընկալեալ, զարգուն հասակն աճէ անխնամ:
Աչ այսպէս արքածաղիկ մատուտակին են կոճղիզակք,
Միշտ երկչուք ի խոնաւոյ, յար զիւրափուտք, յաւերգ
[մանկիկք.

Յաճախ ըզծովլըն ծաղկեայ երկնեալ ճըզամբ ի ծիլ ծալլին,
Ուտիճ անողորմ հուպ ի փլթիթս ըզնա խամրէ:
Ի սոցունց աներկեան, թէ սէր ի քեզ իցէ ծաղկին,
Ցըցունըս գարնայնոյ յօրինեսցէ գեղածիծաղ,
Վարդագոյն, ձանձախարիթ և ձիւնաթոյր փլթթեալ ծա-
[դիկ:

Գարնայնոյ և հիրիկըն բազմերփեան յօրինէ զարգ.
490 Կոճղէզք անգեղեայք, որ ծիթրասինք և որ արջտակք,
Փլթթեն ծաղիկ գեղանի ի բիւր երանգըս զանազան.
Կիսոց անուշահոտ ի զիցուհեոյն չնորհեալ Հըեայ,
Ազօտ ի յայլըս զիւցական գեղոյն նըշոյլ տըպաւորեալ:
Անօսր և աւազուտ հաճոյ բնաւիցն է տարր հողոյ,
Բոլորից է զըժպէհի, բոլորից զեան զործէ տամուկ.
Լըճասէր եեթ հիրիկ զաղտիւր և ըզգէճ ախորժեալ վայր,
Ի յակունս Եփրատայ ըրասոյզ ի խազս անդր ընդ երեկ,
Ի ծագել արուսկին նորազլւարճ գայ յերեան,
Հարսնամատն ի գետափնեայց անտի ի բնիկ ձայնեալ բար-

[բառ.
500 Որպէս կարապ ձիւնաթոյր ի կայիստրեան ալիս ի լիւզ,
Մերթ ի յողող ընկլուզեալ, և վիզ ի վեր մերթ երեսեալ:
Ամբառնան ի ծիլ երկայն բընաւք յոխորտ ըզգագաթունս,
Ծաղկախիտ գուարթատերեք խառնեալ բազմերփըն ծիա-
[ծան,

Թատր ըսքանչելի ի փայլ արփւոյն յօրինելով,
Ի զեփիւռ քաղցասիք ճօճեալ ճեմեալ գեղածըրփեալ,

Որպէս վէտ վէտ շողայ կանգրեօք և ծածանի ծով ծիրանի ,
Մինչ վարսիցն արփենից ցայտեն ցոլմունք ճաճանչաւէտք ,
Կամ լուսնակին ըզնոքօք արծաթափայլ ճառաղալթեալ :
Այսպիսի ընդ եթեր պատգամաւորն Հերայ Հիրիկ
510 Գեղափայլէ երփներանդ ի թեածելն ամպախաղաց ,
Անդըստին իսկ ծաղկին կոչումն հիրիկ առեալ ի ճահ :
Այլ հերիք այսոքիկ մինչև ցայս վայր արբին ծաղկունք .
Ժամէ այլոց արդ յարբուցումըն բուսակաց բանալ ջրադարձ :

ՎՐՈՒԻՐԻ ՈՐՄԶԴԱՆԱՅ ԲՈՒՐԱՍԱՆԱՑ

Գ Ի Բ Ք Ե Ր Կ Ր Ո Ր Դ

ՀՅԾԱՂԿԱԶԱՐԴ ափունըս քո այժմիկ , Եփրատ , առից երգել
Ուր անեղծ դեռ ելս հետք տատուածատունի դրախտին
[պահեալ ,
Ենքնեկ ընդ հովիտս ամենազան ծաղկեն բուսակք :
Հոգիդ այրաբատեան , որ բոցեղէն ճօնեալ սուսեր
Դեգերիս տակաւին ճեմ ըզվայրօքդ առեալ ի պահ ,
Թոյլ տուր ինձ , և մատեայց ըզքեզ և զբարըս նըկատել
Ըլծաղկանց որ ընդ տուիւք քովքը յօրինեն զորդ երփնատիպ
Նըկատել որքան այժմուց բաւեն զրախաից մերոց ի զարդ ,
Որքանեաց գօրէն ի խնամ մահկանացու ճրգունք տարտամ .
10 Զի ոչ բնաւիցըն գոն հասու միտք ի զըմբաղ գատա-
[պարտեալ .
Թէպէտ այնչափ լիննէական կարգեալ վարժեարք և բու-
[սաբանք ,
Բզտընկոց տարաշխարհիկ հիւրընկալեն սեռս անծանօթ ,
Իգումական արմաւենի , չէկ նարընջեաց տոհմ յոզնազարմ ,
Խընկենիկ սարէականք և հակոտնեայց փայտից գըրոհ ,
Խարշափուն բանջարոց և արմբտեաց ազինք յոլով ,
Որ ի ճարակ անդէոյ և որ ի սնունդ մարգկան ի ճահ ,
Եւ ի քասից անզը ի հողմոց բոյլք ծաղկերամ համախըմբ-
[եալ ,
Սակայն ոչ ինչ աւելի ջան և արուեստ մեզ հայթայթեն ,
Քան որչափ լիճ ի կըշիռ ծայրածաւալ ծովու մեծի :

20 Անթիւք ի կապուտակ դաշտ եթերին աստեղք ցանեալ,
Անթիւք ի հովիտըս խուռներամ ծաղկունք սըփուեալ.

Իսկ քոյդ գարափն, ով Եփրատ, բնաւիցըն զոյր ասպլնջա-
լկան.

Ուստի չե ըսկըզբնահայրն մըշակաց արտաքս անկեալ,
Հըմուտ բարուցն իւրաքանչիւր յանուանէ զմէն մի յորջոր-
լչէր,

Իբր ըզբոյլս աստեղաց կոչէ հրամանն արարչական:
Հազիւ այժմիկ մեզ մատեանք փոքր ի շատէ բաւեն պատմել,
Նուազունք ծանօթ բուսաբանին, և նուազագոյն գոն մը-
լշակի.

Մոռացօնք աստի ոսոխ և ապիզար անտի երկիր
Ըզնախէին բաստի, աւաշ՝ զորթեն ի մէնջ կապտեալ նըսեհ:
30 Ընդ այսոցիկ ի պայքար մատչել ըմբոն է մշակի.
Քեզ մատենիկ յուշարար ցուցցէ զսերմանց արկանելոյ
Եւ զբաշխից բուսոց զաստեղս, համայն և զերկ հողավաս-
լտակ.

Զի՞նչ ձմերային ամսոց կանուխ խնամք ի ճահ են նախահոգ,
Եւ ո՛ր ի նոր գարնայնի մինչ ծաղկազեստ շըպարի մարգ,
Զի՞նչ մինչ արտունձ խառնէ զերգս ընդ շկահիւն կոր գե-
լրանգոյ.

Եւ զինչ ի կութս ողկուզաց յորժամ զըւարթ ճեմի այզորդ
Ամիս իւրաքանչիւր հայցեսցէ զիւրն ի քէն խընամ,
Եւ արդարակ բաշխեալ վաստակք ըզտաղտուկ հոգս ըս-

լի փոփեսցին:
Ո՛ր ի սերմանց սերանին մահկանացուք յաշնայնի բոյսք,
40 Կիսոց սերմամրք և եթ զարմ յոզնասերի յաւերժացեալ.
Որպէս խաշխաշն զանգրագեղ նըսիրականըն Դեմերեայ
Թնմբրագեղ քնահատին և հինինեալ հազոյ դիւրիչ,
Որուկ անձկով ծաղկաքաղ գընայ գիշեր շուրջ ի խընդիր.
Եւ կամ բըբուկն աքըրական բոսորերանդ արիւնազեղ,
ի մանրերամ ծաղկին ի հոյլըս բարձրավիլ զոռոզացեալ.

Զոյց թէ ոչ խնամով ըզսերմն ի յոյս դարմին ամբարիցես,
Անձետ և անզաւակ կորընչին մարքըն վաղամեռ:
Խոկ այլոց ընդ երկրաւ նիրհին արմատք վերակենցաղք,
Կըրկնակի առեալ սերունդ՝ այլ վաղվաղակ ի բողբոյից.
50 Յաճախ արբունքն ամանոր լեալ ի փւթիթս ապաժաման
Ինքեանք ըզփառըս զարմին պահեն ծաղկամքըն մայրենեօք
Որպէս հերուեան ծիրանագեղ մատնէծաղկին արմն ի

[թլմբիր,
Չե ի հրաւէր գարնայնոյ նորեկ սերմացն հասեալ ի տիս,
Ինքն ի յերկրէ արտավագիկ ճոճանակէ պերճ ճեղենակ:
Եւլ ոչ ընդհատ ինչ խնամոց կարօտ և սայք են ի սերունդ,
Զի լըքեալ անմեկին բողբոյիք ի բունըն զառամեալ,
Դըստերք մատաղօրեայք ընդ պառաւ մօրըն մահանան,
Կամի գոեհիկ խառնազանն խորթանայ ազգըն քաջատոհմ:
Ի քաղաքն համբաւատենչ յեօթանց ըլլրոց գեղապարեալ,
60 Ինձ ձերատունկ ծաղկէ գարաստ, թանան ալիք զայն Տի-
լբերի,

Կապիտոլին սարաւանդ անողը ի հեռուստ ակնարկելով.
Եւ վեհավայր տաճարին առ ի կուսէ ժանտ հիւսիսոյ
Պատրսպարէ հովանի, կանխաժաման զործեալ գարուն:
Հունձք են արդէն հընկերեակ՝ մանուշկաբեր անդանօր

[արտ
Փւթթէր ի զոյնն լըրջակապոյտ ծաղկունս ի թերթ խաւ ի
[խաւոյ

Ի հրաւէր այգաստեղն ընդ ապակեակըն կիսաբաց
Բուրէր անուշահու զեփիւռ ի ներքս ըզմայլական.
Թէպէս ցածունք ամօթիսածք ընդ սաղարթիւքըն թաքչէին
Սիւք քաղցրածաւալ մատն և գուշակ լինէր նոցին.
70 Եւլ աւաշ՝ տակաւ ըզգեղ և ըզբուբումն ի բաց կապտեալ
Սերունդ օտարախորթ ըզմայրենին անշըքեաց տիպ:
Ըզգիրդ ի զըմբնդակ տուժիցն առեալ պատուէր քեզ տամ,
Մի ինքնահրաման ներել նոցին տիրել ընդ արտ.

Այլ քեզէն ըզբողբոշ ի յեղկանալ ամարայնոյ
Ի բաց ի մարցըն բաժանեա, ըւնուրբ սարվալն կըտրատեալ
Եւ ընդ իրեարբս վերստին ընդելուզկեալ շըդթայշար:

Անկցին քաղահան պարզք ի բարզիցըն տարագիր
Մէտ ի վատթարըն կոյս ի բնէ գտանի ընտիրն առ ի թաւալ,
Ոչ ինչ այլազք մանկլաւիկ յոռւոյն ի սէր գիւրանախանձ:
80 Ո՞չ տեսանես իբր յեղյեզուկ թաւրբնջանիկ այլայլի գեղ.
Դըրոյլ ծաղկանց գարնայնոյ կարմիր և չէկ առեալ փրթիթ,
Եւ ի զիկ խարտիշագեղ բոլորածիր ժապաւինեալ,
Թէ միակ մերձ իւր յանկարծ տեսանէ պարզ ճօճեալ ծաղիկ,
Բէրէ նախանձ ընդ յոռին վատնէ զթելթսըն բարդ ի բարդ:
Ո՞չ ի զանգիկն իսկ հայիս կապոյտերանդ և ձիւնոթոյլ,
Իբր ըզթոյրս յեղյեզէ, իբր թէրթից զըրժէ զարմին:
Զոսկեծաղկին իսկ յողդողուն բարուցն առի յաճախ ըլ-

[փորձ.

Յոգնազարմ և բազմաթէրթ ծաղկեր առ իս տոհմիկ զըրոն,
Խուռներամի բուրիցն յօրինեցի փունջ երփնատունկ:
90 Յառաջնումն աշնայնի զործեալ տեսիլ զըւարձննայ,
Թւէր ճնաւալն ի ցոլ արփոյն շըրջել ընդ դրախտըն սիրա-

[մարդ,

Խըրձացեալ կարակնեալ բարձանմուկ տըտնոյն ի գեղ:
Դարձան զըւարթ այդեկութք, այլ պատրեցին ըզյոյս ան-

[փորձ,

Պարզեալ թէրթիցն, և երանզոց այլագունեալ ոսկեծաղ-

[կին:

Զ՞ի զմանունը թըրիցեմ, մանունքն ի թուոյ են ապստամբք.
Ի դրախտ վեթթինազարթ իբր օրիսրդ ընդ այդն ի ճեմ
Առ մըոգուզս ի ծաղկանս յապուրակի առեալ գեղեր,
Զազնիւս ընտրանաւ հաւաքելով յօրինէ փունջ,
Հարեանցիկ նայապէս ընդ մանրերամ ծաղկունս անցեալ,
100 Ըզվեհիցն աւանդեմ զերիցագոյն խնամոց նըսիր,
Զիք ոք ի նոցունց զոհար վարդին գուգակըշիռ.

—24—

Մէխակին եեթ պահին փառք ընդ նըմա զալոյ ի վէգ,
Յերկբայս երկուստեք մնալով մարտին անպարտելի:
Գունագեղք երկաքանչիւր վայելչահիւսք և քաղցրահոտք.
Այլ մեխակին արխական զերգ քաջակին զեղ պարմանոյ,
Եւ զգայութեանց հըզօրիչ խառն իմըն բոյք բըւիծենիկ:
Ի յերփն հսրիւրեակ տեսի զեղոյ նորին յեղմունս,
Կարմերփիեան և խարտէ, ձիւնակերպիկ և չիկորակ.
Եւս յոգունք իրը ի ճարտար զըւչէ կիտուած նըկարակերտ,
110 կամ չուրջ բոլորածիր ածեալ թէրթիցըն ժապաւէն:
Յարաջան հայցէ վաստակ, յարատեակ սիրէ զըգուանս.
Այլ ոչ ընդ երկ քոյին տացէ քեղ ի փըթիթսըն զըզանալ.
Է բնաւորեալ թէպէտ զիրկ ի սերմանէ ազգըն տոհմիկ,
Կըրկնակի փառք զարմին արձանանայ յաւերժակայ.
Այն ինչ զիշերք յազթանակել ըսկըսանին անդրէն տուրն-

[ջեան,

Զե կըոչածայն կըունկաց կընչեալ յամպոց կերկեր բարբառ
Յարմատոց մատաղամարց չաչս ի սերունդ տընկազործեա.
Իսկ ըզմարց պառաւանց կըքեա չուղէլսս տաշտաթաղ,
Մինչ այն ինչ խարտիշագեղ ճեմի ընդ անդըս Դեմետրէ.
120 Կալցի երկճիղ ընկճեալ երիթ զամասն ի բուն զայն

[ընդ երկբառ,
Մինչև ճերք աղուամազք ըզճեղքելով ճեղքն արձակին.

Առ այնուհետեւ շըրջաբուոր գըզծամբն ի բաց,
Նորատունկ քեղ պատրաստեալ ծաղկարերել ի զարնայնի:
Բատենի ծիլ ծընզակապ, և նուրբ առ ծունը իւրաքանչիւր
Երգուստեք մահկաբար ոլորակէ զոյք տերեիկ.
Յար ինամեա, յար սըրեա զեղնատերեն և զզօս ի բաց
Եղեկնեակ ի նեցուկ առ զիւրաբեկ ցողնովն ածեալ,
Աղորակապ կալ ըմբերձիկ զանինքնազօրն յոտընկելին:
Նոյն և յերկունը ծաղկին պահանջի հոգ ըզգուշութեան.
130 Կոճոպեա ըզկոճակուն ըըռայլեալս խուռնախիտ,
Զի մի՛ զիրերաց ծըծեալ ըզհիւթ ազաղեսէին,

—25—

Յաճախ և մայրենի կենացըն լեալ խարդաւանակ :
Գեան կոկոնից տեղատարափք, գեան բոցակէզ գործէ ար-
[վին .

Առ բազում ծաղկագարմանս ընդգէմ աղունցըն քօղարկեալ
Տեսի զնոսա ամրածածուկ իբր օրիորդի նուրբ ի շարշ,
Այսուիկ և ի ճշճեաց պատրսպարեալ աներկեան :

Մէսնիկն Ետրուրիա զազնրւատունին ածէ զըրոհ .
Քզմէն մի ի ծաղկան փունջ ի յոգունց գոզես կապեալ,
Եւ հիւսք բարդ ի բարդ գեղագանգուր թէրթից նոցին
140 Անպարոյրք ի պարուտակն հերձեալ վլժին անկերպա-
[րանք :

Դու զմելինաւ ըզմիզնըն հատ շուրջ ի քառից գըծեալ կող-
[մանց .

Որպէս մարի ծագունց ի յելս օգնէ բեկեալ կըտցաւն ըզձու,
Բիւն վառեակք ընդ մայրենի թեսովքըն չև թեսաբուսակք .
Այսպէս կոկոնքըն զայեկեալք ծնանին անեղծք գեղածա-
[զիկք :

Քաղցր է զմանուկ չըգնազի գիրկըս տեսանել մատաղամօր,
Քաղցր ըզմեխակ զունեան ի ծիլ կանաչագեղ ճօճեալ ծայ-
րին ,

Մանաւանդ մինչ գերանիկըն գայ ի ծնունդ փըթթեալ
[ծաղիկ .

Յայնժամի ծմակ ած ըզփափիկիկն , յայնժամի զիր հողմա-
[խաղազ ,

Եթէ յուշիկ հրաշանաւ ի գեղ ծաղկանն ըզձանայցես:
150 Խրատ քեզ առ այս ընծայեմ տածել ի բոյն զայն խե-
[յեղէն ,

Դիւրակիը ըստ յեղեղուկ բարուց երկնի ճահաւորեալ .
Յաճախ և ամ ձըմեռնաճոխ եղեւ նոցին մահահրաւէր ,

Անփախուստ ի բացի զնոսա զբաւեալ անպատըսպար:
Այսոցիկ թէ ստէպ կացցես խնամոց տարփօղը մեխակին ,

Ոչ զօտարին խանդայցես ըզխընկահոտ պըճնեալ ծաղկոց :

Իսկ յանկարծ եթէ սպառի քեզ երփնազոյն զարմ բազմա-
[թերթ ,
Քզմօրն համագույց ժամէ յայտնել աստ ըզգաղտնիս :

Նըրբաթելս ի ծոցին կըրէ ծաղկանն ազգ սինլըքոր ,
Ի մանրամազ մածեալ փոշի հանգոյն թեթև թեսց թիթ-
[ռան .

160 Փոքրիկ ի միջի անդ գիսակացն է պարուտակ ,
Ուր յոյս զարմին անկորուստ զարուց ի գարս յաւերժանայ ,
Յանտոհմիկ ի մօրէ բերեալ զաւակ ազնրւատունկի :

Զի սպիտակին հատեալ գէսք ի կապիճ յեռեալ կարմրոյն ,
Կարմրախայտ ի սերմանց անտի ծաղկունքըն սերանին .

Իսկ յոգունց յեռեալ ի մի վարսք ի կապիճ , ո՞ հրաշք ան-
[ճառ ,

Խաւ ի խաւոյք նըկարէնք և գանգրագեղ ծնանին մէխսակք ,
Թէ զգուշեաւ և եթ վարսիցըն փոքրելոց ունիցիս պահ ,

Զի մի՛ զփոշին բեղնաւոր հողմ կամ ճըճի զողանայցէ ,
Բզնոյն և յայս ի ծաղկանց տեսի ի կիր արկեալ արուեստ ,

170 Մանաւանդ ի հրանունկըն բազմերփեան և յանեմոն ,
Եւ ի բուրեան չահպուրակին յարքունակերպ ի ճեղենակի :

Հողմինքնին եղեռնաւոր ոչ դուն ուրեք բարերարեալ ,
Այլայլախառն ի մի ածու փըթթեալ ծաղկին եկաց Հիմէն ,

Այլ յաճախ ի հողմավար խառնից անտոհմ սեռեալ զսւակի .
Սոտի ի ծաղկերամըն սերմանձին բարք յեղյեղուկ ,

Թէ ոչ ծածկեալ ի նոսին կայցեն և այլ ինչ ախտարակք :
Ակն ընդ ածու ա՛րկ ծածանեալ ի գոյնըզգոյն դըլփնածա-

[զիկք .
Կըկչէ կարմիր կապուտակ խայտանըկար և լուսաթոյր ,
Բաղմաբոյլ ծածկեն ծաղկունք ըզնըրբաստեղըն ծիլս հա-

[մակ ,
180 Յարգող ծաղկեղէն գործեալ ի զրախտ քո երկնա-
[տիպ .

Եւ ոչ այլում գոյր ծաղկան վայելչազոյն տիլել ընդ արտ ,

Թէ զբուրումն ընդ գեղոյ բերէք բուսակն այն զուգակիր :
Սակայն թէ ոչ քեզ այլ ուրեք երանգ անձնիւր ըգբնիկ տոհ -
[մին]

Ինքնուրոյն զբանական պահպանեցէ զարմ և զաւակ ,
Պատրիսցին ըզյոյս քոյլն յողղողդ սերմանքն այլասերեալ :

Զի՞ զյեղյեղուկն յիշեցից քան էլզաղկունս համաբոլոր ,
Զորմըզիկըն գեղանի՝ զոր ոչ թիթեան խսկ նըկարէն

Եւ ոչ բամից հաւուց թեք գըլին ի գեղ գունապաճոյճ .
Յար ի յարփին ըբրջեալ ըզգէմս , յար ի յարփնոյն շողեալ ի

[փայլ ,
190 Զիրկ ի բուրից մանիշակին գերափայլէ յերփն երանգոց :
Զի՞ գյինկն երկչոտ յար ի գալուկն հարեալ յահէ սուր գե-

[րանգուոյն .
Զի՞ զանթառամն արփիագեղ՝ վերածայնեալ եռագունակ .
Զանծաղիկըն վարսագեղ՝ ծաղկաձեեալ բոցատերե .

Զի՞ և զաստղիկն իւր արտիկ պըճնի աստեղքք երկնահան -
[գէտ ,

Կամ զաղաւնիճըն կարմրերփեան հիւսկէն զերկրաւ ածեալ
[զիպակ ,

Երիճաղ զարնայնոյ յօրինելով նըկարակերտ :
Ոչ այնքան յոզունք ընդ օգլս թեածեալ պարեն թըռչնիկք ,

Որքան ի զրախտ սերմնածինք ամի ամի ծօծեն ծաղկունք .
200 Կէսք գետնանախանձք , են որք ընդ որմըս սողիա -
[գնացք .

Ոմն ի խեչակիւր սիրատարփ , այլ ոք ի բնիկ վայրն ուր ծըն -
[եալ ,

Ծիւրին երկաքանչիւր ի տարփալեացըն քեցք և մոցք .
Իրը ըզշելուետն հայրենասէր սահեալ նըժգեհ տարաշ -
[խարհիկ :

Կէսք արփիատենչք , այլք հովասուն սիրեն ծըմակ .
Մըտագիւր ի դնացըս ջուրց բարգաւաճէ հրաշածաղիկ

Անձեռազործ փունջ ի բնէ զերաբուսեալ սաղարթագեղ ,

Ավնածիր առ լըճակաւ գեղապարոյը զործելով զիկ .
Փայլեն կարմիր և սպիտակ ընդ ծուփս ալեաց թէրթքն
[ի ծածան ,

Նոյնքանիք ընդ ալեօք կախեալ ի լոյծ հայելոջ փունջք :
Խոկ ընդգէմ երաշտատունկըն սակաւիկ ախորժէ ումպ .

210 Կէսք ի բուրումն առանց գեղոյ , այլք ի յամբոյր
[զանծան ի գեղ .

Ոչ ինչ այլազգ բաշխեալ ի բնէ գեղ օգայնոց և գայլայլիկ ,
Գեղգեղէ անգեղեայ սոխակն ի լուր ըզմայլելի ,

Մինչ սիրամարգ գեղգեղափայլ շիկնեալ ընդ կոիչ իւր
[ամաչէ :

Յու ունք ծաղկեն գարնանաբոյսք , այլք մինչ տարին
[մըլրզովք զեղու

Ոմն այգածաղիկ , այլ ոք վերթթէ զիշերազուարճ .
Ընդ միջօրեայ ճառագայթիւք այլ ոմն զգեղ իւր հոլանեալ ,

Եւ պահ իւրաքանչիւր զիւրն ի վերթիթ զերկն ընծայէ ,
Ծաղկեղէն հրաշակերտեալ գործեակ ժամուց քեզ յուցական :

Ոչ լստուէր աստիճանաց զօրակըշիո չափեալ արփին ,
220 Եւ ոչ ասեղն անուահոլով կուզամանակ առեալ շըջան

Գուշակէր իիննէի ուր տիւն առնու ճեմ ընդ եթեր .
Ոչ ուռն ի զանդ թոպեալ հընչիւն ազդէր ըզձաշ և ըզգա -
[գար ,

Եւ ոչ ջրազող , կամ բիւրեղ ընդ աւալոյն ըզժամս հոսեալ .
Սյլ ըստ պահուց կարգեալ ծաղկունք որպէս մանկտի ի

[մահարձանս
Աղդ ի վերթիթս առնէին զայդ և ըզծայդ և փայլածու ,
Զարեածայր և զարփող , ըզշանթակող և ըդհրակաթ ,

Եւ զբոլոր իսկ ըդհանզոյցս արփիաճեմ քառածիոց :
Քաղցր է ճեմել ընդ ծաղկոյց , քաղցր ըզբուսակըս բուծանել .

Ոչ ինչ նըւազ զութ ի միրտ յուղեն ծաղկունք մատաղերամ ,
530 Քան ձեռասուն անասնեակ , քան քաղցրախօս թըռչ -
[նիկ զերեակ :

Սյն ինչ աւիուր ավրէ ծըմեռն ի բաց ըզգեղ կապտեալ
[ծառոց,

Եւ ծածկէ ձիւնախաղաղ զերկիր անշուք և տարազարդ,
Յանժամ յաւէտ ցանկալի, յայնժամ յարդոյ զրախտ ծար-
[կաւէտ.

Չուր ճարտարին ճըսնի վըրձին քաղցը ի պատիր աչս ց
[լըսփոփ:

Ո՞ր Զեքսիս, ո՞ր Ապելէս ըզգեղ ծաղկան զիտէ ստուերել.
Էջ ընդ այդն ի ցօղալից հատ ի դրախտէ վարդ կարմրե-
[փեան,

Եւ առ կեղծիսըն մատո ի նմանահան զըրչէ դեղեալ.
Դիակն անհոգի թուեսցի տիպարըն քեղ տըմոյն:

Գարուն զըւարթ, դու զտըլիրութիւն ձըմերայնոյ փութա
[սփոփիել.

240 Ծաղկունք բանտարկեալք, արլ'ք ելէ՛ք պըճնել ըդ-
[գրախտ.

Ի՞հ, ընդէ՞ր ըդձեղ Վիրգիլ ոչ ժամանեաց առնուլ ի նըւագ,
Մերց ի կէտ վաստակոցըն զառագաստ իւր ամփոփել
Եւ առխեթել ի ցամաք ըզլաստափայտըն փութացեալ.
Երգս ըզձէնջ արժանաւոր նըմա ևեթ դոյլ յօրինել,

Նա ճեմ ըզձեօք անշուշտ առնոյր ըզձաղկաքաղսն ի գեղ-
[գեղել,

Զի բուրումըն ձեր անոյշ զըտեալ ըզմիտըս պարարէ,
Խանթ ի քերթողն, ո՛վ ծաղկունք, և ախորժակըս ներշըն-
[չեալ:

Քոյդ մանաւանդ, շահպուրակ, զի զքէն իսկ պարտ է ինձ
[ողել,

Ցորչափ զըրախտ Ալրարատայ ի շող արփւոյն ծաղկաւէտին
250 Եւ Եփրատ արբուցանէ ըզբուրաստանս Հայոց մեծաց,
Դու ի ծաղկոցըս խըդրեսցիս, դու ծաղկոցաց յաւելցես
[փառս.

Համասփիւռ բուրէ ի քէն հոտ անուշից շուրջ ծաւալեալ

Իւղաթուրմ շընչեն այերք, համայն ուրեք գըրգին ուըն-
[կունք,

Եւ մանկտին և օրիորդք ըրջին ըդ հետ քո ծաղկաքաղ.
Որ քաղէքգ ըզահպուրակ, եկա՛յք ինամել զայն ուսուցից:
Այն ինչ տերեք ծառաստանին ի դոււրթ զարնան առնուն
[պըտկել,

Հատընտիր պատրաստեա սերմն, և ա՛րկ կանխիկ ի հոռ
[փափուկ.

Ի յոդունց զայն նախ ի թուրջ տեսի արկեալ ի մոխրաշըուր.
Աւս ճաղարդ և բաղմաթերթ անտի սերալն անէ ծաղիկ:

560 Մի բուրումն ի բուրից, այլ անձնիւրոց դեղ զանազան.
Ան ալէծաղիկ, ոմն ի զոհար վարդից ի վառ.

Կէսք ի գոյն կարմրերփեան, այլք նկարեն և գեղձանիկ.
Բլնաւք խաւ ի խաւոյք, բնաւից հանդոյն է խնամե հոգ.
Այլ ոչ նոյն բուրից արբունք ծաղկին ժամանակեալ.

Են որ փըթթեն գեռաբուսիկ զամառն ի բուն ծաղկազը-
[ւարճք,

Այլք երկարավիշտք երկնեն միակ պերճ ճեղենակ,
Կէնազըրաւք ընդ ծաղկին յերկայն երկանցըն մահացեալ.
Մահ գեղեցիկ, այլ ո՛հ զի ոչ ճըգանցն անմահ մնան ար-

[գասիք,
Բէծաղկընկէց փառաց պատկեր դրոշմեալ ի դէմըս բերելով,
270 Սակայն համբաւ յուշիկ նաւթճէտ տեէ և անդը իսկ
[քան ըզմահ.

Եւ բնաւից ցանկալի միճեղենիկն է շահպուրակ
Քան ըզգըոհ աճունաճեղ մըշտափթիթ զըւարճացեալ:

Բայց աղնըոյ զարմին ճետ ի սպառըսպուռ կորընչիցի,
Եթէ գեղոյ զափտանին ոչ առնիցես նախամեծար,
Թէ ոչ մարցն անտոհմից երիցապոյն տարցիս խընամ.

Զի համօրէն զոյժ ի ծաղկունս վատնեն ըստերջքըն բազմա-
[թերթք,
Պարզիցն ևեթ անդեղեայց բերեալ ըդսերմն ի յոյս աղղին:

Մօսիկ սորին աղապաւի տւնկախիտն աղատախումբ
Փայփայեա փափկասուն ւոր միանգամ ընտրես ի մայր .
280 Մի՛ զեռոր ըստեղունս առ ի սերունդ թողցես յարմին ,
ի բա՛ց հատ զագաւունս , նուաւունք ի նմա մնացեն սեր-

[մանք]

Զի մի՛ զաւազկին ի ծուծ հիւթոց քաղեն դոգիս ,
իբր երկորեակք ըզմայրենի կախեալք զբստեանցըն դիւ-

[ցիկք]

Խոկ չիկորակ շահպուրակին յառնեն ի ճղացըն պայակատք ,
Կուսանակին մերձ ի մուտս առոշողի տւնկազործեալք :

Բայց թէպէտ զայս ամենայն խընամս ի կիր արկեալ ծաղ-

[կանց]

Սակայն ոչ ընդ համայն կողմանս երկրի կեան բոյսք հա-
[մայն]

եւ ոչ նոյն ընդ հանուր երկնաւ չափի նոցին կենցազ :

Զերկեամ ի յեւպանեան աճէ ի բլուրըս շահպուրակ ,

290 Զերկեամ ըզճեղենակ իւր երկնելով գեղածաղիկ ,

երեսնեակ ի մի ստեղն ի շար արկեալ զոհար ակունս :

Ի դաշտ լայնատարք՝ ուր բատաւիկըն գոռ բնակէ ,

Զոր բաղիսեն ըսպառնալից ալիք ծովուն գերմանական ,

Բազմաստեղեան յողնաթերթ և բուրակուարթ փլթթին

[յակինթք]

Եւ կակաջ երփնունակ գունապաճոյճ Հանդրին ի ծոց ,

Ափշի առ Տիբերի ընդ դէմսն յանկարծ այլազունեալ :

Ծիրանաթոյր ըզճաղկունս երփնեն Գանգեայ ծուփք ոսկե-

[բերք]

Սաստկաբոյր խընկէ զնոսին զետոց արքայն Եւրիդանոս :

Ա՛նց ընդ Ապենին , աստի փեթթեալ զայն ծաղկաւէտ

300 Անտի տեսցես մերձ ի յԱլպիս չե իսկ խաղաց ի բոյս

[անկեալ]

Ուէանգը յարափըթիթ զամառն ի բուն յայսկոյս ծաղկեալ

Յամէ յայնկոյս մինչւ մէնչեւ զիշերախօս առնու ծըղրիթ :

Ի ծառաւուտ կիւկլադայօ նուազին ծաղկունք Ելաշտահար .
Ոչ ցող քաղցրածաւալ , ոչ թօթէնկէցք հւարթարարք ,
եւ ոչ ազբիւր կովացիկ մեղմէ ւնինիկն անդ բոցակէզ .
Այլ անիւ ճկանչածայն բաշխէ արբում յամբ ի հուով ,
Մինչ զաշացու յածի զրաւատ ի հիս անկըր առ զերհորդվ .
Սակայն Քիսո ի հոս անոյշ ծաղկէ անդ մերձ յեզեան ալիս :
Իսկ զերկանիկք ի տերեւայ ծարեն անոյշ բոյսք օշարակ .
310 Մինչ այն ինչ ցողալից վարսիք հասեալ ճեմի անդ այդ :

Ի՞ր այրարատեանդ ըզքէն աշխարհ լւսեցից աստ ,
Նախամայըք ծաղկոցաց և նախէցից բուսաց գայեակ .
Ոչ աւսանեան յաւոթի պարտէւք և այդեստանք ողկուդա-
[ւետք]

Եւ ոչ երեկաբնեայքն սոկեիննձոր փայտից բերրիք ,
Ոչ քեզ զբրախտք Բարելոնի կախաղանեայք հաւասարեն .
Բամբիչն ասարնական առ սէր քոյին լիք զայնոսիկ ,
Գերաբնակ ի հովիտը քո բնտրեալ ամարանոց :

Եղեմաբուղիք բնտրուատանւս գո աղելրք արլուցանեն :
Եւ վարդամատն արշալոյս չօզէ գանոյշ ի քեզ զաւպէն ,
320 Ի վարսիչն արփենից մարգըրտապէղ շողեալ ի փայլ ,
Եւ նորահրաշ երփն ի զաւնակ յեռեալ ծականցըդ ըըքնաղից :

Դրախտին աստաւածատունկ զօս զօս յաւերծ վայր և վկայ ,
Բ. նորին լնդ ազօտ վերբերդ ի քեզ պատկեր .

Զանդէոց քոց զատամունս սոկելօծեն արօտք քոյին ,
Ուկեղիսակ պըճնին ի բլուրքս քո խաշինք ճարակաւորք :
Շարժեալ Մասեաց քոց ըզյօնս ըսպառնալից սաստեն

[հիւսոց]
Եւ ի մարգըս քո գեփիւռք յաւէտագուարճք զեղապարեն :
Երջանիկ մանկտի հայկաւն ըզհայրենիդ սիրեա զերկիր .
Ի լոյր ընդերքս երանց խորասուզեալ հեղձամըզձուկ ,
330 Պեղեցեն այլք հետազօտ զօսկին ի յալս անդ դարան-

[եալ]

Ի բոսոր վըտակս արեան այլուր զարօտլա ներկեոցեն

Նիշտակախառապն վաշտք ընդ դաշտը ծածանեալ արթա-
[անեալ]

Իւկ դու ըզհավիտը քոյին զըւարձալիցը ծաղկեց .
Արծաթազբերք ի գրախտը քո գնասցեն վէտ վէտ գեղա-
[ճեմեալ]

Երջանիկ մանկու հայկակն ըղիայրենիդ մըշակեա հոգ .
Անուի նախաստեղծիկն հաստեալ իրան արարչակերա ,
Ընկուաւ զանմահութեան գրօշմ ի փըշտմն ասասածա-

[շունչ]

Եւ նախամօրն համայնից այնինչ փայլեալ անդ կերպարան ,
Զամօթի հարան ծաղկունք՝ յանձն ըզկորանս յայնժամ
[տուեալ]

340 Դեռ հետք ասասածանեմ գորշապարայն անդ նըշ-
[մարին]

Այլուր մահանացուք՝ անդ զօրք անմահք պահակերեն ,
Բայցազին քերտվից պար ըզկենաց փայտիւն առեալ :
Բորձեալն ի յամպըս քո երգուաւ , վըկայ աղեղնըն բազ-

[մերիեան]

Ոչ սերմն այնուհեաե , ոչ հաւնձք առցեն դուլ և դադար .
Աման և դարուն պահեալ զիւրեանց կարդ անեղզի :
Բայցակէղ աստ զերկիր այրէ կամար մըշտատչոր ,
Անդ ի ձմեան յաւերժական սարսաւն բեւեաք ցըրտասա-
[պայց]

Իւկ ի յաղեղն իւր զքե ամենազօրն հաշտ ակնարկեալ ,
Մազկունքի գրախտը քոյին և հաւնձքի յանզըս ծածանին :
350 Իբր ըզբնաւս իցէ սգել ինձ զայդպիսւոյ երկրիդ
[պարծանս]

Բդիրակայո՝ որ այտի յարեան կային անտառախիւտ ,
Ի բարկանայթ աղեղունս իբր ի յերկնէ որտարնդսուաք .
Հայկ արին և Սրամ , և քաջաց ճետ քաջըն Տիգրան :
Անդ ճիւազըս մենամարտ Վահագն ի վէտ նահատակեալ .
Եւ Տարք անդեղեայն մըրբեկած կայմից ընդ ծավ

Քարածայոս ի սարից լեռնահանգ կալովեալ :
Նիկակ բոլորատէգ կայ խորամուխ դեռ յործագար ,
Հումկու բազկին Սըշակայ վըկայ յեղեր ծավուն մեծի :
Կուպարայազթ յասպարիցին քառաձիոց վերջանահանգ ,
360 Ըկթումբըս գետոց ի ճեմ տախն աւերելով ,
Եւ զյորձանու ի ցամաք փոխեալ արքայն քո ոչկ Տըրդատ :
Մի՛ և դու ամաստանիդ լիցիս վահան անցիշտատկ ,
Ծնդ գտաւկ զամբկին յերկիր ըզկուս վիրազըն տապակեալ :
Մի՛ և ոխնիդ ի սուսեր միասսայրի զինեալ Բարիկ ,
Բզհանանգուրըն ստատկեալ՝ ըղիայրենիդ կանգնելով գահ :
Խակ ըզքայգ , Վարդպատա , վիտէ Եփրատ ըզքաչութիւն ,
Վազս ըզնովաւ առեալ լնզոսս գեր ըզթիան լականացին :
Անդանոր հայկակն Ազիյլ անխոցիկ կայեալ Մուշեղ ,
Վրկայէ Հանն ի յտախն նարա զիօշեալ առ դեսեկեր .
370 Ինքն ի սպիտակ հեծեալ ի ձի , ահ վիմարդեան իսկ

[արկտոէ :
Անդ խաչանիշ նախկին շտղեալ պլատկ ի զլուխ արքանու-
[կան]

Ի վարդպեղ ճապազիս արեան նախնայ վըկայտաւոյն
Խուռաներամ հոյլք ի յերկրէ անտի վկայից վերաբուսեալ .
Եւ զի՞ զնսատ մի մի թուիցեմ , պայծատացիր երկիր Հայոց ,
Դաշտ Աւարայրի , արեամբ նացին ծիրաներիեալ ,
Եւ քահանայք սուրբք լուսածնունդ որդւովքն անկեալ անդ

[զիտապասաւ ,

Բնաւից ըզքեղ զեր ի վերոյ ներբոզենից կացուցանեն .
Բոյդ Վարդան զըլէ զիւցազն սուեար աղանց բոլորեցունց ,
Ընդդէմ հրաշտւնչ վիշտպաց հեծեալ ի խրոխտ շահատա-
[կան]

380 Իբր ի ճակատն երկնախտմբ վառեալ հրեղին զօրա-
[ցըն պետ ,
Ի փլուզանել անդընդառոյզ ի վիճ ըզկունդն ասասուածա-
[մարտ :

Կամ ըզվեհս եթէ փոքունց իցէ ի ճահ համեմտուել,
Նորահրաշ արնկեալի քեզ յայնժամ գըրախտ ո՛ Հայաստան,
Անդ մամզօնեան ծաղկէր քաջազն և ծաղկէին անդ քաջա-
լունք.

Անտի քաղեալ փունջ ի բուրումն անուշահոտ յօրինեցան
Մաղկունք այբարատեանք, յարըս բարձեալն հոտանեցաւ:
Մըշակեա մանկաի հայկա, և պհող արեամբ նոցին պըրեալ
Դա աւանիկ և հրզօր մատուցանէ Ասկլեպիոյ զէն.

Այտի անդեղայս ուսուց խանել քոյզ Միհըրդատ,

390 եւ հոյդ կենսակայլակ չվթքէ ներհուն քեզ տարբա-
լըաշխ:

Ազիողարմ ախտաժէտ դիմեալ ցաւոցն անդր ի գարման,
Եւ ի ծիլ ծաղկան զրեհիկ յաղթէ յանախ ախոյենին.

Խնդռ իսկ երկ հոդավաստակ բլթէ զգաժան ծերոյն մանդազ:

Երթ լուբիւրակնեան չուրջ լուկերամբք և ի Հաշտէնս,

Անդ լունցին մոռացեալ գեղ՝ հետակատես կոյժ ախտատոյժ:

Պէսնք և Մաքաւոնք կան լնդ գլժոխս անդ ի վեսլը.

Վարժապետ վեհազոյն անցեալ բազմի փորձ ի յաթոս,

Եւ առ ի խառնըս գեղոց անդ սոփերից գաղարեն պէտք:

Այլուր մահամաժոյր տիրապետեալ արբունց Աստղիկ,

400 Անդ բլժշկամայրն Սսաղիկ հայկաչն ի զբոս ծաղ-

լիանց

Ուսուցանէ մանկըտոյ երկայնաւ ուրըս ժառանգել,

Զի՞նչ հանգոյն բերեն Պերով և ոսկեհանքըն լիւդականք:

Նախճիրք նոքիմք և ճապաղիք արեան ըշտաշտո ու լուցին,

Եւ առ քաջը ոսկոյ ըլքալզը հատանէ դօդ դաւ և դարան:

Իսկ երկիր այբարատայ ծաղկաբերէ օճան կենաց:

Ըզբանաւոր իսկ գրախտի ծաղկեալ գարուն գեղածի ծաղ

Մահահոտ խամբէր խորչակ՝ ճախողակի ձայնեալ ծաղիկ.

Ի պանքայեան հրցայտ ժայռից զբժոխաշունչն ոստե առ

լվիրագ:

Հարեւանէ զմատաղատունկ հասակն ուր կոխւ գտանէ ոտին:

410 Կամ թէ ինայէ երբէք յարե, թօղաւ ըաղեօքըն պի-
լակեալ
Բզկարմբազն փայլումն այտից զերդ կարկանար կեզն
լնըամն:

Ապղատամբ ի հնարից զայրանայր հէնն համեանարակ,
Անցեալ ընդ երբոս և ընդ կըրկին աշխարհ սրփանալ:

Բզտասներեալ գարուց լալիւն օրեար հայկազնն լըանցայց,

Չօտանեալն յուղէլ ծառոց զրախտի ի մարդատաւնկա յեռ-

լեալ զատուասաւ,

Է հօտեան ազդ հզղաբոյս անշուք ի գեղ և ի ծաղիկ,

Որ յար սազարթուն բուրէ յաւէժ ձեամբ իսկ ծածկեալ.

Յաճախ նորին ի խընզիր չըրջի խոհեակ ընդ բուրաստան:

Ի հանդերձանըս խորտկաց ակրմբահայլ բամեալ կոչնոց:

420 Անկանին բաժակակալք ոսկիք, բաժակքըն պլսակին.

Դըրգեալ ի յումազ ախտաժակք, կընչէ զըւարթ յարկն համ-

օրէն,

Յաճախեալ ըղիսրախտունս ի կից խընկոց մըրգաւզն համեմ:

Մի՞ և այնորիկ ի քէն անտես լիցի խընամ.

Մըշակեա ի պարտէզ քոյին ըղկարմն ակնըւատունկ,

Պընէ սաղարթագեղ ըղտըրտութիւն ձըմերացնոյ.

Խընկունին նըրբատերե ի տիպ թըփոյ վերըմբերձիկ,

Եւ օշնան իւղաբուղի ընդ անանուխըն կըծուահամ.

Կենեղօւտըն մուղչիկ և մակերան խընկողկուկիկ.

Տարփալին ի ծուծ հիբեան մեղուաց ծոթորըն սաստկաբոյը.

430 Ռահան և զուրիբակ ընդ բուսակըս մանրախտա:

Բնաւից զոգցես հանգոյժ ի յուրաշնորհեալ կենցաղ եր-

լիարակեար,

Այլ գու ստէպ ի ծիլ ճըզաց յարտ զաւակ մատաղատունկ.

Զի՞ ծերունեանցըն խըրթնացեալ անշըքի տիպ խոժորագեզ:

Զի՞ զբօսուցիկ և քանի՛օն է պիտանի զրախտից գարման,

Մանաւանդ ընդ քոյին փողփողենէջ ամարայնով,

Ուր երկին անյողդողդ ըստ հայկազին բալուցդ ի ճահ

Ոչ զակիր զովացիկ և ոչ քաջանդ քեզ ապահեւ :

Չըմեռն և եթ տնօգոք զեզոյ զբավաշխցող է ովակիմ .

Առաջիւ ընդ նըմա ի զէպ ժամու լարդարեն մարտ .

440 Յերեաց նարին ըղպիրոյ բուտեալին ի բաց պատկու-

[պարեալ,

Իրը հովիւ ի քանտաստր գայլոց լզիւաշն ածէ ի գոմ ,

Կամ գտմբը մտլասիկ բնդ վոհմակին մըզեալ ճակատ .

Աստանօր զհամաշխարհիկ աքնկոց լամբակ ածեմ հրահանդ .

Հայեաց ի զրախտ եթերին՝ ուր բացագոյն փայլեն ծազկոնք .

Բազզը է զնացին նըկատել ըզգեզ և գնացո արփիաձեմ ,

Այլ ոչ յազիրի ի նոցաւնց գոյաց զբախտից զեզ երփնազարդ .

Նոքա զձեռինն հաստազի պատմեն ըզիւառ և զզօրութիւն ,

Սոքա զնորին զերահրաշ ի զէմա ածեն զեզոյ տիպար .

Ընկճին ընդ միտք , աստ զմայլին . նոքա քեզ ահ , սայք

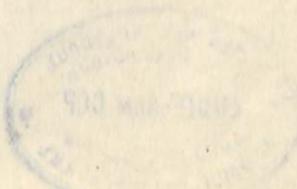
[ազգեն ոէր .

450 Նոցին տեսող սոցին մշակ արտչակից յիշն պատուեալ .

Մի՛ փառացդ իցես անփոյթ , մի՛ նդ ձերատաւնկդ անկա-

[բեկիր :

7

20,13

high

